

Burleskissa paljas pinta ei ole itsetarkoitus

Kiusoittellevaa viihdettä

Jyväskyläläinen **Mari Varonen**, 35, työskentelee Jyväskylän ammattikorkeakoulussa verkkopedagogiikan suunnittelijana sekä opettajana, mutta vapaa-ajalla hänestä kuoriutuu toisinaan myös burleskitanssijatar Mallas Athene.

Burleski on teatterin keinoin esitettyä parodista huumoriviihdettä, johon voi kuulua myös sketsejä.

Vaikka esitykset sisältävät monesti lisäksi vaatekappaleiden riisumista, on burleskissa enemmän kyse mielikuvilla pelaamisesta ja siitä, mitä ei näydetä kuin siitä, mitä näytetään.

– Harrastin monta vuotta itämaista tanssia ja sen jälkeen vuoden flamenco. Kun burleski tuli pari vuotta sitten Suomeen, näin siitä lehdistöjuttuja ja tajusin heti, että tää on mun juttu. Burleskissa yhdistyy juuri sopivasti tanssia sekä glitteriä ja glamouria, visuaalisuutta ja kauneutta, Mari kuvailee.

Mari pitää myös siitä, että burleskissa tanssijalla on tilanne täysin omissa käsissään.

– Itämaisessa tanssissahan on tarkoitus miellyttää koko ajan katsojaa. Burleskissa tanssija pystyy hallitsemaan aina itse tilanetta. On täysin minun päätettävissäni, miten lavalla tai olen tekemättä. Jos haluan, voin lyödä homman vaikka lekkeriksi kesken esityksen, hän kuvailee.

Vaikka burleski on yhdenlainen viihteen laji, se henkii myös vallankumouksellisuutta ja vallitsevien kauneusihanteiden haastamista. Burleski sanana kuvaa ilveilyä, itseironiaa, kujeilua ja humoristista liioittelua.

Vastapainoa heppaharrastukselle

Mari Varonen on hurautunut burleskiin niin kovasti, että joulukuussa hänen syntymäpäiväjuhliansa juhliittiin burleskihengessä.

Juhlissa hän myös esiintyi ensimmäisen kerran yleisön edessä taiteilijanimellään Mallas Athene. Suunnitelmissa on jatkaa esiintymisiä.

Burleski toimii myös vastapainona toiselle Marin harrastuksista.

– Minulla on hevonen ja harrastan kouluratsastusta, se on ykkösharrastukseni. Tykkään täydellisyyteen pyrkimisestä ja kouluratsastus tarjoaa siihen kovasti haasteita. Burleski tuo vastapainoa hevosharrastukselle, jossa lanta haisee ja kimallukset ovat kaukana. On ihanaa, kun voi välillä tuoksua hyvälle ja näyttää nätiltä. Burleskista saa iloa elämään, Mari selvittää.

Hän tutustui burleskiin aluksi lähinnä netin avulla.

– Olisi ollut kiva, jos tarjolla olisi ollut jotain kursseja tai työpajoja, mutta Jyväskylässä toimintaa ei vielä ole ollut. Niinpä tilailin jenkeistä sitten dvd:itä ja katselin YouTubesta vanhoja videoita. Tilasin jenkeistä myös viuhkat ja harjoittelin kesällä takapihalani kuvioita. Naapuruston nurmenleikkuu pysähtyi kyllä ensimmäisellä kerralla siihen, vaikka ovat he jo aiemminkin kaikenlaiseen tottuneet. Harjoittelen nimittäin usein ennen kouluratsastuskisoja kouluratoja ilman hevosta juoksentelemalla nurmikolla, Mari nauraa.

Klassinen burleski viehättää

Burleskiesitykset saivat alkunsa 1800-luvulla Yhdysvaltojen varietee- ja vaudeville-teattereista.

Esityksiä kävi katsomassa erityisesti työväenluokka ja ne olivat hienostuneita tilaisuuksia, joissa pöydät olivat katettu valkoisin liinoin ja taustalla soitti puhallinorkesteri.

Menneiden aikojen burleskitähdet olivat juhlittuja kaunottaria.

Vähitellen burleskin loisto hiipui ja se muuttui lähinnä stripteaseksi. Uutta tulemista burleski alkoi tehdä 1990-luvun puolessa välissä Yhdysvalloista.

Kaikista hienoimpina burleskiesityksinä Mari pitää nimenomaan vanhoja burleskiesityksiä, kuten **Sally Randin** viuhkaesityksiä.

– Hän oli oikea klassikko viuhkojen kanssa, ne esitykset ovat aivan ihania. Minua kiinnostavat eniten kaikki esteettisesti kauniit

– Hirveän usein burleskin ajatellaan olevan sama asia kuin striptease, jota se ei kuitenkaan ole. Itse harrastan klassista burleskia, jossa on hyvin vähän tai ei ollenkaan riisumista, Mari kertoo.

liikkeit viuhkojen kanssa. Toki hienoja esityksiä on nykyburleskissakin, mutta esikuviani ovat nimenomaan klassiset vanhat burleskiesitykset. Suomessa olen nähnyt sel-

lasiakin burleskiesityksiä, jotka ovat olleet lähempänä strippaamista kuin burleskia. Kuvitellaan, että kiinnostus saadaan aikaa vain vaatteita riisumalla, Mari kuvailee.

Mari uskoo, että burleskissa viehättää pikukutuhmuus ja mahdollisuus irrotteluun.

– Burleskissa saa olla vähän tuhma, mutta ei kuitenkaan tarvitse olla hirveän tuhma. Burleskissa riisuutuminen ei ole se ykkösasia, vaan enemmänkin pelkkä kiusoittelu. Hirveän usein burleskin ajatellaan olevan sama asia kuin striptease, jota se ei ole. Itse harrastan klassista burleskia, jossa on hyvin vähän riisumista. Viuhkanumerossani en riisu päältäni mitään, se on enemmän pelkkää tanssimista. Jos burleskiesityksessä riisutaan vaatteita, jätetään aina jotain myös päälle. Vähintäänkin rintatasselit ja pikkuhousut, Mari selvittää.

Ei yleensä ihan nuorten tyttöjen juttu

Sen verran erikoinen harrastus burleski on, että kiinnostusta se herättää.

– Sellaiset ihmiset uskaltavat kysellä harrastuksestani enemmän, jotka jo tietävät vähän enemmän burleskista. Onhan se joissakin ihmisissä herättänyt vähän hämmennystä ja jotkin tutut miehet eivät ole oikein tienneet, miten touhuun pitäisi suhtautua, että onko tästä soveliaista tykätä. Oma mieheni kannustaa kovasti ja hän tilasi minut juuri esiintymään Jyskän Beer Festivaaleille, joita hän aina keväisin pitää, Mari kertoo.

Jos burleskia harrastaa niin, että menee lavalle yleisön eteen asti, vaatii se hyvää itsetuntoa.

– Moni on sanonut, että ”oletpas todella rohkea”. Olen

pohtinut, että mitä rohkeaa siinä oikeastaan on, sillä eihän burleskissa kuitenkaan paljasteta kaikkea. Tietysti yleisön eteen uskaltautuminen vaatii sen, että on sinut itsensä kanssa. Ei tämä mikään ihan nuorten tyttöjen harrastus yleensä ole. En voi kuvitella, että olisin vielä kaksikymppisenä itsekään tätä harrastanut. Burleski on myös siitä hauska harrastus, että tätä voi harrastaa ihan minkälaisella kropalla tahansa. Tässä ei tarvitse olla tietynlainen. On myös miehiä, jotka harrastavat burleskia tai boylesqueksi sitä silloin kutsutaan.

Helsingissä, Turussa ja Tampereella burleskin ympärille on jo syntynyt yhdistystoimintaa ja Helsingissä toimii burleski-klubikin. Tänä viikonloppuna Helsingissä alkaa myös viikon mittainen Helsinki Burlesque Festival.

Mari toivoo, että myös Jyväskylässä harrastajamäärä kasvaisi ja toiminta viriäisi.

– Toivottavasti Jyväskylän seudulta löytyisi muitakin harrastajia ja voisimme jotenkin organisoitua. Olisi mukava kehittää myös yhteistyökuvioita esimerkiksi bändien kanssa, Mari Varonen haaveilee.

Kimallusta ja hohtoa ei voi olla liikaa

Burleskivaatteissa on yleensä runsaasti glamouria ja myös fantasiaa. Kimallusta, hohtoa ja kiiltoa ei voi liikaa.

– Olen tilannut vaatteita ulkomailta ja ommellut paljon myös itse. Lontoosta toin juuri kaksi aivan ihanaa korsettia, sillä Suomesta sellaisia ei oikein saa. Yleensä burleskiharrastajat tekevätkin vaatteita ja rekvisiittaa paljon itse. Eniten harrastuksessa maksavat korsetit ja viuhkat. Muita burleskiin kuuluvia peruselementtejä ovat myös höyhenboat. Viuhkat valmistetaan strutsin hienoimmista pyrstösulista, joten ne eivät ole kovin edullisia. Kun tilasin viuhkat jenkeistä, maksoi yksi viuhka noin sata dollaria. Seuraavat viuhkat aion tehdä itse, tilasin niihin juuri irtosulkia, Mari selvittää.